

Remissvar på Reglering av privata sjukvårdsförsäkringar - ökad kunskap och kontroll (SOU 2021:80)

Almega har fått möjlighet att svara på remissen angående betänkandet *Reglering av privata sjukvårdsförsäkringar – ökad kunskap och kontroll (SOU 2021:80)*.

Övergripande kommentarer

Betänkandet lyfter fram att antalet privata sjukvårdsförsäkringar de senaste decennierna har vuxit kraftigt, från 2000 år 1985 till 690 000 år 2020. Däremot undviker betänkandet att ta upp frågan om orsakerna till denna utveckling.

I detta sammanhang är det relevant att beakta svensk sjukvårds karaktär, särskilt i internationell jämförelse. Sverige hamnar högt upp i internationella rankingar när det gäller hälso- och sjukvårdens kvalitet.¹ När det gäller tillgänglighet hamnar Sverige dock lägre, vilket oftast beror på att väntetiderna är långa. Senast bekräftades denna tendens i en rapport från år 2021 från Vård- och omsorgsanalys som visade att Sverige uppvisar längst väntetider av alla 11 undersökta länder för vård som inte är akut.² Enligt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) hade närmare fyra av tio patienter i november 2021 inte fått operation eller åtgärd inom specialiserad vård inom vårdgarantins 90 dagar, medan en av fyra inte hade fått ett besök i primärvården inom ramen för motsvarande garanti.³

I en enkät till ett representativt urval av medlemsföretagen som Svenskt Näringsliv genomförde år 2021 angav runt hälften att de tecknar privata sjukvårdsförsäkringar för sina anställda. Den viktigaste orsaken till att företagen tecknar dessa försäkringar är att det bidrar till att förkorta tiden i sjukfrånvaro.⁴ För tjänsteföretagen, som Almega representerar, är detta särskilt viktigt eftersom personalen i dessa branscher spelar en större roll för verksamheten än i många andra branscher. Att tillgången till sjukvård förbättras är alltså inte bara till nytta för den enskilde invånare som snabbare får vård, utan även för Sveriges företagsamhet och konkurrenskraft och därmed för den produktion som finansierar den välfärd som den offentligt finansierade sjukvården är en del av.

Offentligt finansierad konsumtion som sjukvård innebär att man måste sätta gränser. Eftersom skatteintäkterna är begränsade tenderar behovet av tjänsterna att vara större än utbudet. Det innebär att den offentliga sjukvården präglas av ransonering. Denna tendens förstärks dessutom av det faktum att människor vill lägga en allt större andel av sin inkomst på sjukvård ju högre inkomsten blir. Sedan 1995 har de svenska reallönerna stigit med närmare 69 procent.⁵ I enlighet med det forskningresultat som betänkandet hänvisar till har det därför uppstått ett gap mellan å ena sidan den hälso- och sjukvård som invånarna önskar och förväntar sig, och å den andra sidan den hälso- och sjukvård som det offentliga kan leverera. Detta gap fyller de privata sjukvårdsförsäkringarna upp.

¹ SKR <https://skr.se/skr/tjanster/rapporterochskrifter/publikationer/svensksjukvardiinternationelljamforelse2018.27610.html>. Denna rapport innehåller även en jämförelse när det gäller tillgänglighet där Sverige kommer relativt väl ut. Denna del av rapporten har dock utsatts för kraftig kritik. Se exempelvis läkartidningen <https://www.sjukhuslakaren.se/skls-statistik-var-ren-bluff/>

² Vård och omsorgsanalys 2021. <https://www.vardanalys.se/rapporter/varden-ur-befolkningens-perspektiv-2020/>

³ <https://skr.se/vantetiderivarden.46246.html>

⁴ Svenskt Näringsliv april 2021.

https://www.svensknaringsliv.se/bilder_och_dokument/v5tbrx_resultatrapport_sjukvardsforsakring_foretag1pdf_1175284.html/Resultatrapport_Sjukv%25C3%25A5rdsf%25C3%25B6rs%25C3%25A4kring_F%25C3%25B6retag%255B1%255D.pdf

⁵ <https://www.ekonominifakta.se/Fakta/Arbetsmarknad/Loner/Loneutveckling-och-inflation/?graph=/20419/1/all/>

Betänkandet för ett resonemang om risken för att privata sjukvårdsförsäkringar ska underminera förtroendet för den offentligfinansierade hälso- och sjukvården. Här vill vi betona att betänkandet inte kan uppvisa några empiriska belägg för att så skulle vara fallet. Tvärt om är stödet för systemet stabilt och har till och med ökat på senare år, samtidigt som de privata sjukvårdsförsäkringarna har ökat i antal.

Almega noterar att betänkandet konstaterar att det inte finns några empiriska belägg för att privata sjukvårdsförsäkringar har några undanträngningseffekter på den offentligfinansierade hälso- och sjukvården.

Risk för rättsosäkerhet och godtycke

Betänkandets förslag om att ge möjlighet till politiska regionledningar att ställa långtgående krav på privata utförare av vård öppnar upp för godtycke och rättsosäkerhet. Almega avstyrker förslaget.

Tillsyn över hälso- och sjukvården – IVO

Betänkandet föreslår att Inspektionen för vård och omsorg (IVO) ska få ett nytt uppdrag. IVO har idag svårt att fullfölja sin kärnuppgift, varför det är olämpligt att ge myndigheten ytterligare uppgifter. Almega avstyrker därför förslaget.

Särredovisning av förmån för privata sjukvårdsförsäkringar

Betänkandet föreslår att arbetsgivare ska särredovisa förmåner för anställdas privata sjukvårdsförsäkringar. Det skulle innebära ytterligare administration för arbetsgivare som redan idag bär en tung administrativ börda. Almega avstyrker därför förslaget.

För Almega

.....
Andreas Åström
Näringspolitisk chef

.....
Fredrik Segerfeldt
Näringspolitisk expert